

A f a p i a c z r ó l .

November 23.

(B.) Fenyőfaüzletünk mai állása megfelel a nyomott gabona-áraknak s ha bár a városi építkezésekre nemcsak a komáromi, de a többi piaczkon is eléggé kielégítő vásárok történnek, azért mégis érezhetni a falusi építkezések korlátoltabb voltát a kevésbé kedvező gabona-árak következtében. A tűzifa ennek az időszaknak megfelelő kelendőséggel bir s remélhető, hogy a mostani kőszén-árak mellett sikerrel fog versenyezni a házi fogyasztás körében, a hol nemcsak az egészséget és a butorok gyorsabb lehasználását, de a pénzbeli kiadást tekintve sem áll a kőszén megett. A vasgyártáshoz vagy más ipari célra szükséges faszén termelésére a bükkfaerdők ismét keresettebbek kezdenek lenni, jóllehet, hogy az illető iparág meghonosításának fejében olcsó faárakat kívánnak.

A német és orosz kereskedelmi szerződés kérdését illetőleg, melyről mult tudósításunkban emlékeztünk meg, a németországi földmívelési tanács egy közelebbi ülésében oly nyilatkozatot tett, mely sejtetni engedi, hogy Németország az idegen földtermények bevitelét jövőre aligha kívánja megkönnyíteni.

A külföldi üzlet köréből a németországi piacon a kádárfára nyomasztó irányzatról tudósítanak, mig Dél-Németonban a fenyőfa anyagok kelendősége is lanyha; Franciaországban a tölgydongák kereslete szilárdul.

A határőrvidéki kincstári tölgyfaeladások második része a vinkovezei kir. főerdőhivatalnál mult hó 24-én történt, a mikor is az árverésre bocsátott 679 k. hold mind nem talált vevőre, a mi azonban elkelt, az jó áron lett megvéve, mert az árverésen eladott és 213,786 frtra

becsült 392 k. holdért 307,598 frtot adtak meg, utólag pedig még egy 30 holdas terület 86,000 frt becár helyett 87,000 frittal lett eladva; s az ezenkívül még eladatlanul maradt 257 k. holdnyi terület után is folytonos tudakozódások történnek s a kereskedők becüssei a helyszínén tartózkodnak.

Egyes piacok ártételeit illetőleg utalunk multkori tudósításunk tartalmára.

Különfélék.

(Tg—ls.) **Sikertelen kísérletek a Botrytis tenella-val.** A cse-rebogár-pajodok pusztítására szolgáló *Botrytis tenella* nevű gombával végzett apróbb kísérleteknél — mint sokak előtt ismeretes — több ízben tapasztalták, hogy egyes pajodok még a direct infectio után is egészségesek maradtak s ebből kifolyólag gyanítható volt, miszerént a gombának nem lesz minden körülmény között olyan pusztító hatása, mint a minót a legelső franciaországi hírek tulajdonítottak neki. Mindazonáltal nagy meglepetéssel olvastuk a *Botanisches Zentralblatt* f. évi 40-ik füzetében azt a rövid közleményt, a mely a Dufour által Martigny határában eszközölt nagyobb szabású kísérletnek teljes sikertelenségéről ad hirt.

Dufour Alsówalisban, Martigny mellett egy könnyű, homokos talajú rétet, a mely pajodok által úgy meg volt szállva, hogy egy négyszögméternyi területen átlag 40—50 drb is rágódott, 1891 július havának végén részint *Botrytis* által megölt pajodokkal, részint *Botrytis*-es krumpli-szeletkéekkel inficziált. 14 nappal az infekzio után az egész területen még egyetlen egy megölt pajodot sem találtak;

október végén tehát újabb — és ezuttal részletes — vizsgálatot tartott, hogy kísérletének eredményéről tökéletes tájékozottságot szerezzen. Az eredmény ekkor is nagyon silánynak bizonyult, a mennyiben a rét ép oly szomoruan nézett ki, mint előbb s a kiásott számtalan pajod között mindössze csak 7 darab volt Botrytis által megölve. Ezek közül 4 drb az inficiált hely közelében, 3 drb pedig attól 8, illetőleg 12 és 20 *m* távolságra feküdt. Az utóbbi távolságokon belől azonban meglehetősen sok egészséges pajodot találtak, a mi ismét csak azt bizonyítja, hogy a Botrytis tenella nem bír minden pajodra nézve ölfő hatással, avagy hogy sok pajodnak a betegség e nemére egyáltalán nincs fogékonysága.

Mindazonáltal a Dufour kísérletének rossz eredménye miatt kár volna teljesen elveszíteni a Botrytis tenella használhatóságába vetett hitünket! . . . A lelkiismeretes pontossággal vezetett kísérletek eredményei idővel talán megtanítanak azon módokra, a melyekkel a gomba hatását a szabadban is fokozhatjuk; a pajodok sikeres irtásának sokszor igen nehéz kérdése pedig megérdemli, hogy érdekében mennél nagyobb szorgalommal kísérletezzünk.

(F.) **A vigályos állás befolyása a fenyőfa technikai tulajdonságaira.** Általánosan el van terjedve az a tapasztalatokra alapított hiedelem, hogy vigályos állásban nőtt fenyőfa mindig puhább, ritkább, tehát könnyebb is, mint a sűrű zárlatban nőtt. Már Hartig R. is több ízben figyelmeztetett arra, hogy ez nem mindig, és nem egészen így van. Az erdei és lúcz fenyőnél úgy találta ugyanis, — s valószínűleg úgy van ez más fenyőknél is, — hogy a felette keskeny, már a 0.4 *mm* szélességet meg nem haladó évgyűrűk fájának fajsulya legalább bizonyos esetekben csekélyebb, mint a szélesebbeké. E tekintetben még számos kísérletet, illetve ész-

leleteket kell tenni, míg ki lesz derítve, hogy mily körülmények közt, és mily határokig áll, s másfelől mily körülmények közt nem érvényes az a nagy átlagban kétségbe nem vonható tény, hogy a fenyőfa rendszeren annál tömöttebb, mennél keskenyebbek az évgyűrűk. Egy adatot szolgáltatott erre közelebbről Schwappach észleletei, melyek szerént egy, ez előtt 12 évvel erősen megritkitott és a mult télen vágás alá került állabban, melyen a vágáskor 98 db 134 éves erdei fenyő törzs állott hektáronkint, a vigályosság korszaka alatt létre jött sokkal szélesebb évgyűrűjű fa tömöttebbnek és nehezebbnek találtatott, mint a teljes zárlatban keletkezett. Ha a két megvizsgált törzsnél az 1844—1867-ik években létre jött évgyűrűk vastagságát 100-nak vesszük, akkor az 1868—1879. korszakban, a teljes zárlat mellett az évgyűrűk átlagos vastagsága 2 méter magasságban az egyik fánál 96, a másiknál 82, a vigályosság korszakában pedig (1880—1891) 367, illetve 303, ellenben a tömöttség, illetve fajsúly arányszáma a nevezett korszakokban létre jött fára vonatkozólag:

az egyik törzsnél:	a másiknál:	
1844—1867	100	100
1868—1879	91	87
1880—1891	105	112

Tehát a vigályítás folytán a fajsúly emelkedett a közvetlen megelőző korszakkal szemben 15, illetve 20 százalékkal. Ugyanezen alkalommal, a vágás szemlélésénél feltűnt Schwappachnak, hogy az egyes fákra mily rendkívül különböző hatása volt a vigályításnak. Némely törzsen alig lehetett észre venni a növedék emelkedését; másoknál a növedék mérsékelten emelkedett, míg körülbelül egy harmada a törzseknek hatalmas vigálynövedéssel gyarapodott. E külön-

bőzségben semmi szabályosságot, semmi törvényszerűséget nem lehetett felfedezni; mert ugyanolyan vastagságu törzsek egymáshoz egészen közel is különböző vigálynövedéket mutattak fel.

Ebből látható, hogy mily megbizhatatlan az az eljárás, midőn egy-két fa mellmagasságban megmért vastagsági növedékéből az egész állab folyónövedékére akarunk következtetni.

(F.) **Veszedelmes levéldarázsok.** A közelebbi múlt évek számos rovarfaj elszaporodásának nagyon kedveztek. Ennek bizonyítéka nemcsak a cserebogár és az apácza rovar tömeges fellépése, hanem az is, hogy különben kevésbé ártalmas rovarok is veszélyes mértékben léptek fel itt-ott.

Hazánkban pl. több helyen nagy mennyiségben mutatkozott erdei fenyőkön a *Lophyrus rufus* Kl. Épen most olvassuk az Öst Forstzeitung f. é. 41. számában, hogy Ober-Pfalzban a különben meglehetősen ártatlan *Lyda hypotrophica* Hrt. 700—800 Tagwerk lúcz fenyő erdőt tett tönkre.

A bábbá változás céljából a fáról leszálló álcákat tömegesen lehet találni az erdei alom közt, úgy, hogy a legroszabbtól lehet tartani. Egy négyzet méteren mintegy 600 álcát számláltak meg egyik vizsgálat alkalmával.

(F.) **Hangyák elszaporodása.** Keleti Poroszországban, a samlandi erdőkben a hangyák eddig soha sem tapasztalt mennyiségben szaporodtak el. Az egész erdőterületen, földön és fákon hemzseg a hangya, számtalan óriási nagyságu hangyazsombék van szanaszét az egész területen, melyek építése céljából a hangyák jelentékeny mennyiségű tülevelet rágnak le, s ezzel kárt tesznek. A hangyák az erdő környékét is előzönlík, bevándorolnak a községekbe, alkalmatlankodnak a butorokon, ágyakban, lisztes hombárokban, ételszekrények-

ben stb. Az erdőgondnokságok a hangyák elűzése céljából a zombékok széthányását rendelték el.

(F.) **Ültető gép.** Az amerikaiak találékonysága már az erdészet terén is kezdi tulszárnyalni az öreg Európát. Ezuttal azonban nem az óriási erdőpusztításnak nagyszerű tényéről van szó, hanem épen ennek az ellenkezőjéről, az erdőültetésről. Stratton A. Tamás urnak ugyanis, ki farmer déli Nebraskában, 1886. tavaszán 100.000 lombfa csemetéje volt, de nem voltak munkásai annak elültetésére. Kapta tehát magát, és nemesak kigondolt, hanem el is készítetett egy lovak által huzható ekeszerű ültető gépet, mely a csemeték számára árkot húz, azokat egyenkint belerakja és a földdel a gyökereket befedi.

E géppel, öt ló és egy segédmunkás segítségével Stratton úr 8 nap alatt összes csemetéit elültette. Ugyanazon évben, ápril 12-ik napján, az ugynevezett „faültető napon“, hogy a díját, mely az e napon kiültetett legnagyobb csemete-mennyiségre ki volt tűzve, megnyerje, e géppel egy maga 11.200 csemetét ültetett el. A géppel később eszközölt javítások következtében naponta 20.000—30.000 darab 2—3 éves csemetét lehet elültetni, még pedig teljes sikerrel, mint-hogy hivatalosan be van bizonyítva, hogy az így ültetett csemeték 95 százaléka két év múlva egészséges volt és vigan hajtott.

Sajnos, hogy ez az ültetőgép csak lapályon és kő-mentes talajon alkalmazható. (*Forstliches aus Nordamerika. Österr. Forst-Zeitung. 1892. 41. sz.*)